

Den Haag, maandag 21 juni 2010

Aan: de formateur

Betreft: advies Taskforce Biodiversiteit & Natuurlijke Hulpbronnen

Biodiversiteit, de verscheidenheid van genen, soorten en ecosystemen, is het natuurlijk kapitaal van onze wereld. De biodiversiteit wordt momenteel ernstig bedreigd door onduurzaam gebruik. Het tempo van verlies van biodiversiteit zal bij onveranderd beleid de komende decennia nog versnellen en bedreigt de houdbaarheid van economisch herstel.

In 2006 deden meer dan 80 CEO's daarom in een open brief een oproep aan politiek en de toenmalige formateur om ambitieus beleid te formuleren en daarbij ook het bedrijfsleven en de sterke kanten van de Nederlandse industrie te betrekken. Nu, vier jaar later, is deze urgentie alleen maar groter geworden.

Mede in reactie op deze oproep heeft de Nederlandse overheid de Taskforce Biodiversiteit & Natuurlijke Hulpbronnen ingesteld. De opdracht is om te adviseren over nieuwe doelen en taakstellingen voor het biodiversiteitbeleid en om oplossingsrichtingen te benoemen die de transitie naar behoud en duurzaam gebruik van biodiversiteit op gang brengen. In de Taskforce werken vertegenwoordigers uit bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, wetenschap en overheid nauw samen aan een lange termijn perspectief, in combinatie met direct te zetten stappen. De formatie en opstelling van een nieuw regeerakkoord bieden bij uitstek de mogelijkheid om de noodzakelijke bestuurlijke impuls gestalte te geven.

U formeert momenteel een nieuw kabinet, dat economische hervormingen hoog in het vaandel zal plaatsen. De Taskforce Biodiversiteit & Natuurlijke Hulpbronnen vraagt daarbij met klem aandacht voor de noodzaak om de hervormingen zodanig vorm te geven dat ze een duurzame basis bieden voor economisch én ecologisch herstel. Actief investeren in behoud en duurzaam gebruik van biodiversiteit en natuurlijke hulpbronnen verbetert de Nederlandse concurrentiepositie, schept banen en kan een significante bijdrage te leveren aan mondiale uitdagingen op het vlak van armoedebestrijding, welvaartsverdeling en ecologie.

In essentie kunnen de aanbevelingen van de Taskforce worden verrat in de volgende boodschap, welke ik u graag voorleg als mogelijke bijdrage aan een regeerakkoord:

'Behoud en duurzaam gebruik van biodiversiteit en natuurlijke hulpbronnen en een billijke verdeling van lusten en lasten daarvan zijn een basisvoorwaarde voor duurzaam economisch herstel. Het kabinet zal een impuls geven aan herstel van biodiversiteit en tegelijkertijd kansen bieden aan het Nederlandse bedrijfsleven, door ambitieuze doelen te stellen. Biodiversiteitsneutraal produceren, vermindering van de ecologische voetafdruk, bijdragen aan mondiale voedselzekerheid, investeren in een duurzame industriepolitiek, werk maken van effectieve gebiedsbescherming en inzet van economische instrumenten zijn daarbij de prioriteiten.'

Bij de formulering van deze kernboodschap speelt de overweging dat de kosten van biodiversiteitsverlies tot voor kort grotendeels zijn genegeerd een belangrijke rol. De mondiale studie 'The Economics of Ecosystems and Biodiversity' heeft in recente publicaties (TEEB 2009, 2010) aangetoond dat deze kosten omvangrijk zijn en oplopen tot jaarlijks 7% van het mondiale GDP in 2050.

Business as usual is voor beleid geen optie: het staat duurzaam economisch herstel in de weg en drijft mensen in ontwikkelingslanden in hongersnood en armoede, nu maar zeker ook in de toekomst met een snel groeiende wereldbevolking. Het stoppen van het dramatische verlies van biodiversiteit vormt daarom, met klimaatverandering, de belangrijkste milieuoopgave van de komende decennia.

De TEEB-studie laat zien dat de baten van een betere bescherming van biodiversiteit in de meeste gevallen ruimschoots opwegen tegen de kosten. Met de miskennis hiervan worden dus belangrijke kansen niet benut en schuiven we rekeningen door naar de toekomst. Ecosystemen zijn essentieel voor klimaatregulatie en bieden een kosteneffectieve natuurlijke oplossing voor mitigatie en adaptatie. Ecosystemen spelen ook een belangrijke rol in het reguleren van de waterhuishouding en staan aan de basis van onze voedselvoorziening. Ecosysteemdiensten zijn tegenwoordig echter vaak gedegradeerd, gemanipuleerd en vervangen door technologische oplossingen met ongewenste effecten op duurzaamheid. Herstel van ecosystemen en innovatief gebruik van de goederen en diensten van ecosystemen bieden kansen voor economische groei, werkgelegenheid en welvaartsstijging.

In een bijlage wordt de kernboodschap en genoemde overweging als achtergrondinformatie verder gespecificeerd in een achttal kernaanbevelingen. Uiteraard ben ik graag bereid een nadere toelichting te geven.

Hoogachtend,

Hans Alders,
Voorzitter van de Taskforce Biodiversiteit & Natuurlijke Hulpbronnen

Contactgegevens:

Secretariaat Taskforce Biodiversiteit en Natuurlijke Hulpbronnen

Ministerie van Economische Zaken

Agentschap NL

NL Energie en Klimaat

Croeselaan 15 | 3521 BJ | Utrecht

Postbus 8242 | 3503 RE | Utrecht

T + 31 88 602 71 47 en + 31 88 602 71 47

F + 31 88 602 90 25

biodiversiteit@agentschapnl.nl

Bijlage 1: aanbevelingen Taskforce, als achtergrond bij tekstsuggestie Regeerakkoord

Maatschappelijke opgave

Nederland heeft zich mondiaal (Biodiversiteitsverdrag, 1992) verplicht tot het behoud en duurzaam gebruik van biodiversiteit en een eerlijke verdeling van de lusten en lasten daarvan. De uitdaging voor de komende jaren is driedelig en bestaat uit:

- een beter begrip van de waarde (ook monetair) van biodiversiteit en de daaraan verbonden ecosysteemdiensten;
- het structureel integreren van de waarde van dit natuurlijk kapitaal in economisch beleid;
- het uitvoeren van maatregelen gericht op het tegengaan van de achteruitgang van het natuurlijk kapitaal op een efficiënte en rechtvaardige manier.

Kernaanbevelingen

De maatschappelijke opgave vraagt om ambitieus beleid, nationaal en internationaal. De volgende maatregelen zijn daarbij cruciaal:

1. Stel ambitieuze biodiversiteitdoelen voor de langere termijn die invulling geven aan de internationale verantwoordelijkheid van Nederland en die inspelen op de creativiteit en het oplossend vermogen van bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties.
Concreet bepleit de Taskforce een halvering van de ecologische voetafdruk van de Nederlandse burger en de ambitie om de industrie biodiversiteitsneutraal te laten zijn (No Nett Loss-principe).
2. Geef prioriteit aan voedselzekerheid én voedselkwaliteit voor een wereldbevolking van 9 miljard mensen in 2050.
Benut en versterk de Nederlandse expertise en ondernemingskracht voor internationale efficiencyverbetering en duurzame productieverhoging in de landbouw en voor een overgang van wildvangst naar duurzame kweek in de visserij.
Scheep daarmee ruimte voor herstel van natuurlijke ecosystemen en ecosysteemdiensten. Naast efficiency- en duurzaamheidsslagen in de productie is aandacht nodig voor matiging van consumptie, ondermeer van dierlijke eiwitten. De Taskforce bepleit een gebalanceerde aanpak met een beleidsmix waarbij de overheid de consument aanspreekt en informeert, de producent innoveert, de handel en retail vergroent en de prijzen de ware kosten beter weerspiegelen.
3. Investeer in een groene economie, inclusief industrie- en handelspolitiek, waarmee strategische posities van Nederland (kennisland bij uitstek waar het gaat om landbouwproductie, thuisbasis voor een aantal relevante industrieën die koploper zijn in het streven naar meer duurzaamheid) worden versterkt.
Leg bij de ontwikkeling van een biobased economie de absolute prioriteit bij hoogwaardige toepassingen van biomassa en gebruik alleen reststromen voor energievoorziening. Beperk het gebruik van biofuels tot activiteiten waarvoor geen andere duurzame energie bestaat.
4. Zet betekenisvolle stappen bij ontwikkeling én benutting van economische instrumenten.
Integreer op deze wijze de waarde van biodiversiteit en ecosysteemdiensten in beleid. De Taskforce bepleit daarbij ondermeer het voortvarend vormgeven en benutten van het REDD-mechanisme voor bossen, het hanteren van een lagere discontovoet voor biodiversiteit, het ontwikkelen van bonus/ malus systemen voor duurzame producten, het doorvoeren van een ambitieuze fiscale vergroeningsagenda en het instellen van duurzaamheidsnormen zodat per 2020 de import van commodities als hout, palmolie en soja duurzaam is. Daarnaast dient Nederland zich in te zetten voor een ruime toepassing van non-trade concerns, waaronder biodiversiteit, in WTO-kaders.
5. Investeer in effectieve gebiedsbescherming.

Het verleden leert dat gebiedsbescherming een succesvolle strategie kan zijn, die verder moet worden benut. De ontwikkeling van ecologische netwerken en het herstel van ecosystemen zijn cruciaal voor adaptatie aan klimaatverandering. De Taskforce legt daarbij accenten bij de koraalriffen in ons Koninkrijk, bij bossen en wetlands in Suriname en Indonesië en bij integrale gebiedsinvesteringen in landen waar de biodiversiteit onder druk staat en ook het Nederlands bedrijfsleven actief is. Betrek de lokale bevolking in een zo vroeg mogelijk stadium bij dit beleid.

6. Stimuleer in eigen land de reeds gestelde doelen voor het behoud en herstel van biodiversiteit.

De Nederlandse inzet voor de mondiale biodiversiteit en natuurlijke hulpbronnen kan slechts succesvol zijn als zij ook geloofwaardig is op basis van prestaties in eigen land. Toon daarom daadkracht in het realiseren van een robuuste Ecologische Hoofdstructuur en Natura 2000 en investeer in het herstel van biodiversiteit. Ga door met het verbeteren van de milieuomstandigheden voor kwetsbare natuurwaarden. Grootschalige groenblauwe dooradering van het landschap draagt bij aan landschapsherstel, klimaatadaptatie, herstel van bedreigde soorten en duurzamer landbouw.

7. Zorg voor adequate en volledige integratie van biodiversiteit en ecosysteemdiensten in andere beleidsterreinen en formuleer een ambitieuze coherentieagenda, nationaal en internationaal.

De Taskforce roept ondermeer op tot verdere benutting van de synergie met klimaatbeleid (zowel in termen van mitigatie, o.a. door benutting van REDD als van adaptatie); het aanpassen van de grenzen van de WTO in relatie tot agenda's op het gebied van biodiversiteit, klimaat en landbouwbeleid; het benutten van het Gemeenschappelijk Landbouw- en Visserijbeleid; het schenken van voldoende aandacht aan biodiversiteit en natuurlijke hulpbronnen in de internationale samenwerking (ook in relatie tot medefinancierende organisaties) en het versterken van groene investeringen.

8. Investeer in onderwijs, onderzoek en communicatie over biodiversiteit. Biodiversiteitbeleid is ook mensenwerk. De beleving van biodiversiteit en de waardering die mensen –oud en jong- voor biodiversiteit hebben is cruciaal voor het draagvlak en het bevorderen van actieve participatie.

In het basisonderwijs moet daarom expliciet aandacht worden besteed aan het belang van biodiversiteit; actieve natuurbeleving van de jongste jeugd is belangrijk om 'groen analfabetisme' te voorkomen. Wend budgetten voor onderwijs, onderzoek en innovatie gericht aan, met prioriteit bij duurzaamheid. Investeer in een draaggolfcampagne 'biodiversiteit & natuurlijke hulpbronnen' (2010 – 2014), waarbij bedrijven en maatschappelijke organisaties kunnen aanhaken. Inspireer burgers bij deze problematiek, prikkel ze tot actie en stimuleer biodiversiteitsactieplannen op wijk- en gemeenteniveau, met aandacht voor samenwerking tussen belanghebbenden en formulering van een gemeenschappelijke agenda. Verbeter de mogelijkheden voor duurzaam handelen van de burger, ondermeer door harmonisatie van standaarden en keurmerken, en spreek de burger ook aan in zijn rol als consument.

Een nadere toelichting op deze aanbeveling, alsmede relevante 'facts and figures' kunt u vinden op www.taskforcebiodiversiteit.nl

Bijlage 2: samenstelling Taskforce Biodiversiteit & Natuurlijke Hulpbronnen

Hans Alders (voorzitter)

Bedrijfsleven:

Jan Ernst de Groot

Wout Dekker

Jan Zuidam

Albert Jan Maat

Maatschappelijke organisaties:

Teo Wams

Roger van Boxtel

Manuela Monteiro

Daniëlle Hirsch

Nico Roozen

Wetenschap:

Rudy Rabbinge

Rik Leemans

Overheden:

Marijke Vos

Onno Hoes

Henk de Jong (waarnemer)

Secretarissen:

Erik van Zadelhoff

Arthur Eijs